

Obsah

1. Úvodem do problematiky uprchlictví	7
1.1 K nejednotnosti pojmů	9
2. K obecné definici uprchlíka dle Úmluvy	12
2.1 Opodstatněné obavy před pronásledováním	12
2.2 Příslušnost k určité rase, náboženství a národnosti či k určité společenské vrstvě, popř. zastávání politických názorů jako důvody pronásledování	14
2.2.1 Rasa	14
2.2.2 Náboženství	15
2.2.3 Národnost	15
2.2.4 Příslušnost k určité společenské vrstvě	16
2.2.5 Politické názory	17
2.4 K otázce nemožnosti či neochotě užívat ochrany státu své příslušnosti; postup u osob bez státní příslušnosti	18
2.5 Dvojí či několikerá státní příslušnost	19
2.6 Cesační klauzule	20
2.6.1 Obecně k pojmu „cesační klauzule“	20
2.6.2 Interpretace jednotlivých institutů cesačních klauzulí	21
2.6.2.1 Dobrovolné opětovné užívání ochrany státu své státní příslušnosti	21
2.6.2.2 Dobrovolné opětovné nabytí státní příslušnosti	21
2.6.2.3 Nabytí nové státní příslušnosti	22
2.6.2.4 Dobrovolné opětovné usazení se v zemi, kterou osoba opustila z obav před pronásledováním	22
2.6.2.5 Osoby se státní příslušností, u nichž pominuly důvody pro získání právního postavení uprchlíka	23
2.6.2.6 Osoby bez státní příslušnosti, u nichž pominuly důvody pro přiznání statutu uprchlíka	23
2.7 Exkluzivní klauzule	23
2.7.1 Obecně k pojmu „exkluzivní klauzule“	23
2.7.2 Interpretace jednotlivých institutů exkluzivních klauzulí	24
2.7.2.1 Osoby, které se již těší ochraně či pomoci OSN	24

2.7.2.2 Osoby, jež nejsou považovány za ty, které by potřebovaly mezinárodní ochranu	24
2.7.2.3 Osoby, jež si nezaslouží mezinárodní ochranu.....	25
3. Systém uprchlictví ve vnitrostátním právu	27
3.1 Podmínky pro udělení azylu v České republice	30
3.1.1 Vymezení hmotněprávních podmínek pro udělení azylu	31
3.1.1.1 Pozitivní vymezení.....	31
3.1.1.2 Negativní vymezení	35
3.1.1.2.1 Zrychlené řízení	35
3.1.1.2.2 Důvody pro odnětí azylu a zánik azylu	40
3.1.1.2.3 Neudělení azylu i v případě, kdy budou shledány důvody dle §1241	
3.2 K jednotlivým institutům řízení o udělení azylu.....	41
3.2.1 Procesní způsobilost účastníků řízení o udělení azylu, zastupování v řízení	46
3.2.2 Zjišťování podkladů pro rozhodnutí; obecné náležitosti rozhodnutí v řízení o udělení azylu	48
3.2.3 Správní uvážení v řízení o udělení azylu.....	54
3.2.4 Formy rozhodnutí v řízení o udělení azylu a jejich doručování.....	58
3.2.4.1 Přerušení řízení	59
3.2.4.2 Zastavení řízení	59
3.2.5 Systém opravných prostředků proti rozhodnutím ve věcech azylu	67
3.2.5.1 Právní úprava opravných prostředků proti rozhodnutím ve věcech azylu před novelizací provedenou zákonem č. 2/2002 Sb.....	68
3.2.5.2 Systém opravných prostředků po novele provedené zákonem č. 2/2002 Sb.....	71
4. Několik poznámek k otázce správního soudnictví v České republice	74
5. Povaha správního řízení ve věcech azylu ve světle zákona č. 500/2004 Sb.	78
6. Právní postavení žadatelů o azyl	86
6.1 Postavení žadatele o azyl v průběhu řízení o udělení azylu	86
6.1.1 Hlášení k pobytu na území České republiky.....	88
6.1.2 Postavení žadatele z hlediska zdravotního pojištění	91
6.1.3 Možnosti zaměstnání a podnikání žadatelů o azyl v průběhu řízení ..	92

7. Právní postavení azylantů (osob s uděleným azylem)	97
8. Migrace a integrace cizinců	99
8.1.1 Legální migrace	99
8.1.2 Nelegální migrace	101
8.2 Integrace cizinců	102
8.3 K otázce právní úpravy kompetencí při integraci cizinců de lege lata a de lege ferenda	104
8.3.1 Obce	107
8.3.1.1 Přenesená působnost obcí	108
8.3.1.1.1 Přenesená působnost obcí na úsecích, které lze zařadit pod oblast integrace cizinců	109
8.3.1.1.1 A Oblast bydlení a s tím souvisejících otázek	109
8.3.1.1.1 B Oblast vzdělávání	113
8.3.1.1.1 C Oblast sociálního zabezpečení	114
8.3.1.2 Samostatná působnost obcí	117
8.3.1.2.1 Samostatná působnost obcí na úsecích, které lze zařadit pod oblast integrace cizinců	117
8.3.1.2.1 A Oblast zaměstnání	117
8.3.1.2.1 B Oblast bydlení	118
8.3.1.2.1 C Oblast rozvoje „uspokojování dalších potřeb jako je ochrana a rozvoj zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělávání a ochrany veřejného pořádku“	119
8.3.2 Kraje	120
8.3.2.1 Přenesená působnost krajů	121
8.3.2.1.1 Přenesená působnost krajů na úsecích, které lze zařadit do oblasti integrace cizinců	121
8.3.2.1.1. A Oblast státního občanství a matrik	121
8.3.2.1.1. B Oblast vzdělávání	122
8.3.2.1.1. C Oblast sociálního zabezpečení	124
8.3.2.2 Samostatná působnost krajů	124
8.3.3 Hlavní město Praha	125

8.3.4 Návrh některých legislativních opatření k zajištění požadovaných činností a plnění úkolů v rámci přenesené a samostatné působnosti obcí a vyšších územních samosprávných celků	126
9. Činnost mezinárodních a nevládních organizací působících na poli uprchlictví v České republice	130
10. Závěrem	133
11. Seznam použité literatury, použitých předpisů a judikátů	134
11.1 Knižní publikace	134
11.2 Články	135
11.3 Právní předpisy a judikáty	136
11.4 Ostatní	142